

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce Ing. F. M., zastoupeného Mgr. Jiřím Šolcem, advokátem v Písku, Prokopova 339, proti žalovanému Finančnímu ředitelství v Českých Budějovicích, České Budějovice, Mánesova 3a, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 8. 2005, čj. 1476/150/2005, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 3. 2006, čj. 10 Ca 190/2005-17,

t a k t o :

- I. **Kasační stížnost se zamítá.**
- II. **Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.**
- III. **Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 16. 8. 2005, čj. 1476/150/2005, zamítl odvolání žalobce ze dne 16. 12. 2004 do rozsahu, v jakém mu bylo Finančním úřadem v Písku (správce daně) umožněno nahlédnout do jeho daňového spisu týkajícího se daně z příjmů fyzických osob.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích, který ji usnesením ze dne 8. 3. 2006, čj. 10 Ca 190/2005-17, odmítl.

Krajský soud konstatoval, že rozhodnutí žalovaného, stejně jako jemu předcházející úkon správce daně, kterým správce daně odmítl předložit žalobci k nahlédnutí úřední korespondenci s veřejným ochráncem práv s odvoláním se na § 23 odst. 2 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „daňový řád“), se týkalo vedení řízení, tedy úkonu, který je ze soudního přezkumu vyloučen, a žaloba proti němu je proto podle § 70

písm. c) s. ř. s. a § 68 písm. e) s. ř. s. nepřipustná. V této souvislosti odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (sp. zn. 4 Afs 10/2003 a 4 Afs 2/2004). Dále uvedl, že na zákonnosti jeho postupu nemění nic ani skutečnost, že žádné meritorní rozhodnutí správce daně o daňové povinnosti žalobce neexistuje a nebude vydáno ani v budoucnu, neboť v případě, že nebude probíhat žádné řízení v daňové záležitosti žalobce, již se předmětná korespondence s veřejným ochráncem práv týkala, nemohou být žalobci uloženy žádné daňové povinnosti, a on proto nemůže být zkrácen na svých právech, a nebude tudíž třeba, aby se proti zásahu do svých práv bránil před soudními orgány. Soudní ochrana žalobce tak může být využita až podáním žaloby proti meritornímu rozhodnutí o jeho konkrétní daňové povinnosti, jiný postup platná právní úprava neumožňuje.

Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení krajského soudu kasační stížností. Namítl nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Uvedl, že rozhodnutí správce daně o povolení rozsahu, ve kterém je daňovému subjektu umožněno nahlédnout do spisu, je rozhodnutím o jeho veřejném subjektivním právu, které je mu zaručeno ustanovením § 23 daňového řádu, a jako takové musí být přezkoumatelné ve správním soudnictví. V posuzované věci je nejen splněna podmínka vyčerpání řádných opravných prostředků, ale jedná se rovněž o rozhodnutí ve věci konečné. Správní žalobu proti jinému konečnému rozhodnutí nelze v budoucnu podat, neboť řízení, k němuž se předmětná úřední korespondence vztahovala, již bylo pravomocně skončeno. Neumožnění nahlédnout do spisu je odepřením veřejného subjektivního práva, i pokud žádné řízení neprobíhá.

Žalovaný se ztotožnil s právním názorem krajského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Daňový subjekt je oprávněn nahlédnout do spisů týkajících se jeho daňových povinností, s výjimkou úřední korespondence s jinými státními orgány, rejstříku, pomůcek, zápisů a rozhodnutí sloužících výlučně pro potřeby správce daně a dalších podkladů, do nichž nelze umožnit nahlédnutí s ohledem na povinnost zachovat v tajnosti poměry jiných daňových subjektů. Není-li ohrožen zájem jiného daňového subjektu nebo jiných osob zúčastněných na daňovém řízení, může správce daně v odůvodněných případech nutných pro další průběh daňového řízení povolit nahlédnutí i do těchto písemností (§ 23 odst. 1 a 2 daňového řádu). Nesouhlasí-li daňový subjekt s rozsahem, v jakém mu bylo umožněno nahlédnout do spisu, může se odvolat do patnácti dnů ode dne, kdy do spisu nahlížel (§ 23 odst. 4 daňového řádu).

Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. soud usnesením odmítne návrh, jestliže je podle tohoto zákona nepřipustný. Podle § 68 písm. e) s. ř. s. je žaloba nepřipustná, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je ze soudního přezkumu podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno. Podle § 70 písm. c) s. ř. s. jsou ze soudního přezkumu vyloučeny úkony správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem.

Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. usnesení publikované pod č. 15/2003 Sb. NSS, a rozsudky ze dne 21. 12. 2004, čj. 4 Afs 10/2003-85, a ze dne 27. 5. 2005, čj. 4 Afs 2/2004-46, dostupné na www.nssoud.cz) je rozhodnutí správce daně o rozsahu, v němž bylo daňovému subjektu umožněno nahlédnout do spisů týkajících se jeho daňových povinností (§ 23 odst. 2 daňového řádu), rozhodnutím, jímž se upravuje vedení řízení, a to i přesto, že je přezkoumatelné hierarchicky vyšším správcem daně v odvolacím řízení (§ 23 odst. 4 daňového řádu). Na taková rozhodnutí se vztahuje kompetenční výluka stanovená v § 70 písm. c) s. ř. s., a žaloba ve správním soudnictví není podle § 68 písm. e) s. ř. s. přípustná. Vady způsobené nesprávnou aplikací § 23 daňového řádu lze ve správním soudnictví napadnout jedině po vyčerpání řádných opravných prostředků v daňovém řízení žalobou směřující proti meritornímu rozhodnutí správce daně o daňové povinnosti poplatníka.

Nejvyšší správní soud dále doplňuje, že v případě, kdy žádné řízení ve věci, k níž se předmětná úřední korespondence vztahovala, nebude probíhat, nemohou být stěžovateli uloženy ani žádné povinnosti. Stěžovatel by tak nebyl nijak dotčen na svých právech a nebylo by třeba, aby se bránil před soudními orgány. Rozhodnutí o neumožnění nahlédnout do neveřejné části spisu by bylo možno úspěšně před soudem napadnout teprve v žalobě směřující proti rozhodnutí správního orgánu ve věci samé.

Pro posouzení, zda konkrétní správní rozhodnutí podléhá soudnímu přezkumu, je podstatný jeho charakter, např. to, zda se jedná o úkon správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení. Soud je v takovém případě oprávněn pouze posuzovat, zda se o úkon, jimiž se upravuje vedení správního řízení, jedná či nikoliv. V případě pozitivního závěru nezbyvá než uzavřít, že platná právní úprava neumožňuje soudu takové rozhodnutí věcně přezkoumat [§ 68 písm. e) s. ř. s. ve spojení s § 70 písm. c) s. ř. s.]. Pokud by soud posuzoval případný zásah do hmotných práv stěžovatele, nepochybně by tím žalobou napadené rozhodnutí věcně přezkoumával. Současně je třeba připomenout, že výrokem o odmítnutí žaloby soud nepředjímá, zda by tato žaloba byla shledána důvodnou, ale pouze to, že vzhledem k platné právní úpravě není oprávněn se žalobou napadeným rozhodnutím věcně zabývat.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal napadené rozhodnutí krajského soudu nezákonným, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 *a contrario* za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému,

jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.), soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. srpna 2007

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu